

LUNDAGENEALOGEN

Medlemstidning för Lunds släktforskarförening

Nr 1/2025
Årgång 36

Polletter – små men betydelsefulla

Polletter från en restaurant i Lund

Ordet polletter ger oftast association till tider när de användes som betalning för gasförbrukning eller för resa med olika samfärdsmedel som spår-vagn eller färja.

Kanske har du köpt en dansbanepollett eller för en spelautomat på Tivoli. Artikeln berättar om en varierad användning under sex sekler.

Ur innehållet i övrigt:

Fröknarna Franck och Hederstierna – två affärsdrivande kvinnor

Kvinnan bakom gatunamnet

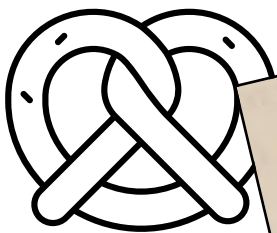
Verksamhetsberättelse 2024

Kallelse till årsmötet

Program våren 2025

Släkten Wahlbom – mångsysslare i Lund

Från tidigt 1800-tal verkade medlemmar ur familjen Wahlbom i staden i olika professioner. Glasmästare och manufakturhandlare är ett par exempel. Men mest känd är nog familjen som bagare med bland annat verksamhet på Västra Mårtensgatan under mer än 100 år. Och när sparbankshuset vid Stortorget byggdes runt 1913, flyttades Wahlboms hus från Kyrkogatan till Kulturen, där det idag innehåller utställningslokaler.

Tillkännagivande.
Undertecknad här från och med denna dag öppnat **Bagerirörelse** i Traktör S. Rydins gård på Norr.
Lund den 3 Oktober 1867.
Johan Magnus Wahlbom.

Ordförandens spalt

Anders Lindberg 1958 – 2024

Som en del av er säkert hört har vår medlem Anders Lindberg lämnat oss den 17 oktober förra året. Han var i omkring 20 år aktiv i släktforskarkretsar inte bara i Lund utan även regionalt och delvis nationellt.

Mitt första möte med Anders var för cirka 15 år sedan på Järnåkraskolans bibliotek, där han hade en informationsträff om släktforskning och engagerat visade oss åhörare hur man kunde söka i olika databaser på nätet. Det är nog så många av oss vill minnas honom som den alltid positiva och glada hjälparen på mässor och föreningarnas olika medlemsaktiviteter. Trots sin svåra sjukdom så fortsatte Anders med denna verksamhet så länge han orkade, hela tiden med ett glatt humör. Anders var mycket tacksam för att han orkade vara med i DIS-montern under Släktforskardagarna i Malmö i augusti.

Anders kom in i Lunds Släktforskarförenings styrelse 2008, först som kassör och på senare tid som ansvarig för föreningens nyhetsbrev och jourhavandeverksamheten på Lunds Stadsbibliotek. Han engagerade sig tidigt i föreningen DIS Syd och valdes 2013 in i deras styrelse, där han fungerat som

utbildningssamordnare. Han var också styrelsemedlem i den nationella föreningen DIS. De senaste åren ingick Anders även i teamet av jourhavande släktforskare på Arkivcentrum Syd.

Vi kommer alla att sakna Anders i vår gemenskap. Hans bortgång är ett betydande avbräck för styrelsearbetet, men verksamheten ska ju fortgå så vi är i färd med att formera om arbetsfördelningen. Som alltid är vi i behov av nya krafter till olika funktionsuppdrag. Jag uppmanar er alla, som är intresserade av att engagera er, att ta kontakt med någon av oss i styrelsen eller valberedningens sammankallande Ulf Ekblad (uffe@ulfekblad.se).

Som ni kan se på annan plats här i tidningen har vi fått ihop ett som vi hoppas intressant vårprogram. Det börjar traditionsenligt med Släktforskningens dag i samarbete med Lunds Stadsbibliotek. Då kan vi lyssna till Linda Kvist, som kommer att tala kring titeln ” Släktforskning - med DNA som ledtråd”. Att lyssna på Linda brukar alltid vara intressant och givande.

Jag ser också fram mot Mats J Larsons föredrag om den svåra konsten att tolka gammal handstil. Jag vill även påminna om Skånes Släktforskarförbunds (SkSF) digitala månadsföredrag, som de har arrangerat under flera år nu. De har hittills lyckats få ihop ett mycket intressant program med många duktiga föreläsare.

Jag hoppas att många av er passade på att besöka Släktforskardagarna 2024 i augusti nu när de var på ”hemmaplan”. Malmö Släktforskarförening hade fått ihop ett digert föredragsprogram och hela Baltiska hallen rymde flera utställningsmontrar, där alla stora spelare i släktforskar- och DNA-branschen fanns representerade såväl som flera mindre föreningar. Själva var vi i LSF engagerade i SkSF:s stora monter på väl synlig plats i lokalen. På grund av detta arrangemang beslöt SkSF sig för att pausa Släktforskarvecka Skåne 2024, men förberedelserna för årets släktforskarvecka har redan påbörjats.

Jag ser fram emot att träffa er på olika släktforskarscener under detta nya verksamhetsår.

Claes Westrup

På krokiga vägar till gott bröd åt lundaborna

I Stockholm föddes 18 oktober 1789 ett gossebarn som kom att bära namnet Magnus Wahlbom. Vägarna bar honom så småningom till Lund.

I LW 1 maj 1816 annonseras: *"Jag får härmed värdsamt underrätta den respective Allmänheten att jag härstädes blifwit Glasmästare samt utfäster mig med flit och accuratess förfärdiga det arbete som mig i min profession kan blifwa anförtrodt. Jag är boende i Herr Stads-Fiskalen Sandahls Gård, wid hörnet af Stora Torget och Skomakaregatan. Lund den 30 April 1816. M. Wahlbom."*

Samma dag, 30 april, gifte han sig i Lund med Elna (senare Elin/a) Carlsson som var född i staden 30 juni 1794, som dotter till arbetskarlen Pehr Carlsson och Pehrnila Pehrsson. Redan den 10 maj 1816 föddes sonen Anders Peter.

I LW 12 mars 1817 ges ett litet prov på vad Magnus hade att erbjuda: *"Hos undertecknad Glasmästare, boende wid Skomakaregatan, finnes kupiga Klockglas, så wäl till Penduler, som andra Wäggur, äfwensom till Wagns-lycktor."*

Wahlbomska huset tomt nr 110 Kyrkogatan.

I hfl 1821–25 bor familjen i No 91 (nu Skomakaregatan 3 med annat hus byggt 1855) och i hfl 1825–30 står han som ägare. I hfl 1836–43 tituleras han som "glasmästare och bagare", en i mitt tycke ganska udda kombination, och står som ägare till gården No 110 vid Kyrkogatan. Enligt LW ska Magnus ha tillhandlat sig gården cirka 1835 av Anders Lundgren som avflyttade 1835 till Malmö. Gården beboddes i hfl 1815–20 av bagare A Möller med hustrun Sofia Lundsten,

varefter följer djurläkare och bagare Anders Lundgren gift med samma Sofia. På platsen för No 110 m.fl. tomter står nu det 1915 uppförda f.d. bankhuset. Kanske gav inte verksamheten som glasmästare tillräckligt god försörjning och efterhand tycks bakandet ha tagit över helt. Paret begåvades den 27 april 1829 med ännu en son, Adolph Fredrik.

En lite udda annons i LW 16 april 1834 vittnar om den lilla stadens tillit till invånarnas ärlighet: *"Den 13 dennes borttappades en diamant emellan Glasmästare Wahlboms hus och Norr Tull. Den som densamma upphittat, torde wara god och återlemna den mot nöjaktig wedergällning hos Glasmästaren Wahlbom"*.

Magnus tycks ha behållt någon slags beröring med sitt ursprungliga yrke. I LW annonseras:

Tjenstledighet:
En gosse, född af hederliga föräldrar och som har lust för Glasmästare-Professionen kan på goda villkor blifwa antagen att inlära namnde yrke hos en fästlig mästare i Köpenhamn. Närmare underrättelse lemnas af undertecknad. Lund den 24 Juli 1850. M. Wahlbom.

"En gosse, född af hederliga föräldrar och som har lust för Glasmästare-Professionen, kan på goda villkor blifwa antagen att inlära nemnde yrke hos en skicklig mästare i Köpenhamn. Närmare underrättelse lemnas af undertecknad. Lund den 24 Juli 1850. M. Wahlbom." Här anges ingen adress – alla tycks förväntas veta var Wahlbom håller till.

Hustrun Elin(a) skymtar fram i några olika välgörenhetssammanhang. LW 4 januari 1849: *"Till förmån för stadens Småbarnsskola anställes Borgare-Societé å härvarande Stadshus-Salong Söndagen den 7 dennes, som börjas kl. 6 e.m. och slutas kl. 12. Biljetter å 1 R:dr R:gld äro att tillgå hos Fru E. Wahlbom och Fru L. Hennig, samt å Stadshuset efter kl. 5 Societé-dagen."* År 1851 anges att hon är med i Lunds Fruntimmersförening. Det åldrande paret lämnade 110, troligen för att ge plats åt sonen Anders med familj, och flyttade till No 279 (av allt att döma 279 A; nuvarande Sankt Petri Kyrkogata 3). Magnus dog där 25 oktober 1867 varvid Elina återvände till 110. Sedan även

svärdottern Ulrika blivit änka flyttade de båda till No 38 B, vidare till 31 B2 och sedan till 37 A där Elina dog den 22 juni 1883 (dessa tre fastigheter ligger på Tomegapsgatan).

Magnus nöjde sig inte bara med glas och bröd. LW 24 september 1846: ”Auktion efter Ebba Sommelii förrättas i Bagaren M. Wahlboms gård wid Lilla Torget.” LW 26 juli 1849: ”2:ne Skolgossar kunna blifwa inaccorderade för nästkommande skoltermin. Underrättelse lemnas hos Bagaren Wahlbom d.ä. i Lund.” LW 27 mars 1851: ”Kokerska med synnerligast wana wid gröfre matlagning, stilla och anständig, finnes plats den 24 april, om anmälan göres hos Fru Wahlbom wid Lilla Torg.”

LW 19 oktober 1854: ”Utmärkt god fet kryddsill, plommon, salat, och Lingon-sylt i Brödboden i f.d. Bagaren M. Wahlboms gård.” LW: ”I anseende till förändring af bostad, försäljer undertecknad, under hand, diverse möbler, nya sängkläder, brukbart bordssilfwer, kopparkärl, deribland en större kaffekittel, en wacker pendyl, en jernspis, ett klädesskåp, 2:ne mjölbingar, ett större saltekar m.m. Lund den 6 Mars 1867. M. Wahlbom, den äldre.”

I LW 16 november 1842 ger sig **Anders Peter Wahlbom** för första gången tillkänna som verksam inom bagerinäringen: ”Flera sorter finare Thebröd, finnes till salu hos A P Wahlbom”. Han bor då, liksom föräldrarna, i No 110 som f. fanjunkare ihop med hustrun Ulrika Christina Sjöström (född 15 januari 1815 i Malmö) och två barn. Paret hade gift sig 18 september 1839 och fick till slut nio barn.

Anders annonserar om arbetskraft: ”En gosse om 16 á 18 årsålder som har håg och fallenhet för bageriyrket kan genast erhålla condition hos undertecknad. Lund d. 7 October 1845. A. P. Wahlbom.” Anders nöjde sig inte med att baka. Han sysslade en del med auktioner och saluförde även annat än bagerivaror. Några exempel från LW, ”Ång-Bageri. Hos undertecknad finnes till salu hwarje dag färska större och mindre Ångbakade Franska bröd samt långa Angelfria bröd jemte öfriga härstädes bruklige brödsorter. Lund den 12 Maj 1852. A. P. Wahlbom J:or.”

LW 29 juli 1852: ”Nästa Fredag den 30 dennes kl. 4 e.m. låter Herr Fahnjunkaren A. P. Wahlbom genom offentlig auktion försälja på rot stående korngrödan å hela lotten N:o 110 å Norra fäladen. Lunds Auktionskammare”. Vidare: ”Friskt och Godt Bier såwål butelj- som dussins-wis, nyligen hemkommit och säljes hos undertecknad. – Bier till afhämtning utlemnas i samma rum som Brödförsäljningen. Lund i December 1863 A. P. Wahlbom.”

Bagarmästaren Anders dog redan den 3 februari 1873. Änkan Ulrika bodde en tid samman med sin svärmor (se ovan) och flyttade 1895 till No 31 A, 1898 till 187 A1 och 1901 till 123–124 där hon dog den 7 juli 1902. I en dödsruna anges att hon väl ”bevarat sina kropps- och själskrafter” och att hon ”kunde ännu för ett par år sedan tillbringa sommaren i Ramlösa”.

I LW 14 april 1870 finns en lång artikel (en insändare) under rubriken ”Frågan om ett nytt Rådhus i Lund.” På temat att Lunds rådhus är otillräckligt och att ett nytt är av nöden för att tillgodose alla nya krav diskuteras olika alternativ och deras tänkbara kostnader. Rivning av det gamla rådhuset skulle inte ge tillräckligt med plats. En möjlighet att utöka ytan skulle vara att införliva bagare Wahlboms tomt. Kostnaden för inköp av gård med tomt beräknades till cirka 30 000 kronor. I kostnadskalkylen ingick att lite användbart material skulle kunna avräknas vid rivning av huset. När gården väl revs togs den omhand och återuppfördes 1913 på Kulturens område – där gatu- och gårdsfasaderna lagt i rad efter varandra. När huset, som byggts i slutet av 1700-talet, låg vid Kyrkogatan var det putsat och här låg Lunds äldsta konditori, öppnat av Magnus W på 1830-talet.

Så blev det dags för nästa generation att påkalla uppmärksamhet genom annons i LW. ”Undertecknad har från och med denna dag öppnat Bagerirörelse i Traktör S. Rydins gård på Norr. Lund den 3 Oktober 1867. **Johan Magnus Wahlbom**.” Han var son till Anders och Ulrika och hade varit gesäll hos fadern. Han flyttade 1867 från No 110 till No 277 A (Bredgatan), som bryggaren och traktören Svenning Rydin

förvärvat 1850. Där drevs restauranger under många år – mest känd är Åke Hans. Bagarmästare Johan gifte sig 6 juli 1872 med Hilda Carolina Karstorp (f. 3 juli 1844 i Malmö, dotter till sämskmakargesäll Hans Karstorp och Johanna Winberg). I samband därmed flyttade de till No 82 C2 som de blev ägare till genom köp av bagarmästare Per Möller (på denna plats ligger numera Saluhallen). De ägde även No 82 D1 (S:t Botulf No 7, nu en del av f.d. bussnavet Botulfsplatsen). Här fick Lunds privata elementarskola 1866 lokaler på bottenvåningen då huset ägdes av lektor Hultmark. När Wahlbom övertagit fastigheten kunde skolan även disponera övervåningen. Paret fick fem barn. Johan var i flera år ledamot i stadsfullmäktige och drätselkammaren. Lunds bevaringsprogram: ”På hörnet vid Västra Mårtensgatan låg Wahlbomska bageriet i en 1875 uppförd långa, som 1912 försågs med en ångmaskindriven degältare. Vid rivningarna på 1930-talet flyttade bageriet diagonalt över gatukorsningen till den plats, där det som över hundraåring gick i graven 1982.”

Västra Mårtensgatan: Wahlboms bageri t v, skyltat med en brödkringla

Johan dog 9 februari 1901 i 82 C2, varvid Hilda flyttade till No 253 AB, 1902 till 256 C och 1903 till 82 D1 (som ägare) där hon dog den 18 november 1922.

En yngre bror till Johan Magnus var **Ernst Georg Wahlbom**, född 25 december 1848. Han gick en annan väg och blev handlande inom klädesbranschen. Han utbildades inom det

merkantila facket i Ystad, sedan i den stora manufakturfirman P. O. Pettersson i Malmö. Han återvände 1876 till födelsestaden och bosatte sig i No 291 E och flyttade 1878 till No 319 A. Ernst grundade på 1870-talet en egen affär på Klostergatan 5 i Lund, vilken han överlämnade 1917.

E. Wahlbom,
Lund, Klostergatan.
4:de och 5:te sändningarna af
Nya Vinter-Kappor
äro nu hemkomna,
— öfver **500 st. på lager,** —
till priser 8, 8,50, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 18, 20,
22, 25, 28, 30, 35, 40, 45 och 50 kr. pr st.
till de allra finaste.
150 sorters Kapptyger
till pris af 2,85, 2,90, 3, 3,50,
4, 4,50, 5, 6, 7, 8 kr. pr mtr till högre priser
Nytt lager af
SILKEPLYSCH
i flera kvalitéer, särskildt flera sorters
impregnerade, som ej skadas af vatten.
Stort lager af
— **Kappmonteringsartiklar** —
i Skinn, Krimer, Brodyr, Band, Snörca.
Knappar, Cloth och Belägg.
4,000 mtr svarta & kulörta
Vår- & Sommarkapptyger
passande till
Vinterklädningar
realiseras till mycket billiga priser.
OBS! Beställningar i Kappor utföras billigt samt omsorgsfullt.
E. Wahlbom, Lund.

Han var i flera år ledamot i drätselkammaren, huvudman i Sparbanken för Lunds stad och omkringliggande land 1896–1920 och suppleant i sparbankens styrelse 1897–1900.

Ernst gifte sig 4 november 1876 med Anna Ahlström (född 23 april 1852 i Frenninge). De fick tre barn, varav dottern Emma Elina gifte sig med apotekaren Adolf Fredrik Montelin, som bl. a. låg bakom apoteket Svanens omdaning.

Ytterligare en yngre bror, **Adolf Fredrik Wahlbom**, född 16 november 1851, blev

bagarmästare. Han gifte sig 17 november 1876 med Anna Sofia Hellberg (född 31 januari 1855 i Lund, dotter till skomakargesäll Ola Hellberg och Margaretha Christina Elg). De var bosatta i No 110 med tre barn. Adolf dog redan 24 mars 1882. Anna flyttade därefter ofta och i hfl 1887–92, boende i No 247 B, anges hon som ”Fattig”. Hon dog 9 oktober 1922 bosatt i No 431 E.

Så träder Johan Magnus och Hildas son **Karl Gustaf Wahlbom**, född 15 juni 1876, upp på scenen med ett tillkännagivande i LD 5 november 1901: ”att den här i staden under firma J. M. Wahlbom idkade bagerirörelse upphört, att Carl Gustaf Wahlbom ämnar här i staden idka bagerirörelse under firma Gustaf Wahlbom.” Han var då ägare till No 82 C2. Bröllop firades 9 september 1901 i Tomelilla mellan bagarmästaren från Lund och fröken Ingrid Andersson från Malmö, dotter till avlidna lantbrukaren Anders Olsson i Tryde. Carl dog den 29 december 1921. De tycks inte ha haft några barn.

Magnus W med flera ättlingar finns noterade på en högrest gravvård på Östra kyrkogården, medan Johan Magnus W med anförvanter finns på tre samlade gravvårdar på Norra kyrkogården. Alla Wahlbom som anges i fetstil ovan var medlemmar i S:t Knuts gille, Lund.

Nils Mandahl

Wahlbomska gården på Kulturen

Källor

Adresskalendrar för Lunds stad 1889–1939.

Alvin, Universitetsbiblioteket i Lund.

Foton i författarens ägo.

Föreningen Det Gamla Lund, årsskrift XXXVI, 1954

Kulturens årsbok 2003

Lunds bevaringsprogram

Lunds privata elementarskola 1900–1950, red. Bengt Söderberg, 1957

Lunds Dagblad (LD)

Lunds Weckoblad (LW)

Kyrkböcker (husförhörslängd = hfl)

Sparbanken för Lunds stad och kringliggande land 1861–1921, 1921

Vi tar tacksamt emot tips på trevliga föredrag samt artiklar till Lundagenealogen

info@lundsslaktforskarforening.se

Fröknarna Franck och Hederstierna

Det kommersiella livet i 1800-talets Lund dominerades stort av män. Det gällde såväl handlande som hantverkare.

Visst kunde en hantverkaränka under en viss tid driva rörelsen vidare efter makens frånfälle, oftast med hjälp av gesäller. En hel del mindre affärer, hökerier, kunde också primärt drivas av kvinnor. I det följande vill jag ge ett exempel på två affärsdrivande kvinnor som verkade i lite större skala.

Stortorget i Lund 1896. Fr h: Nuv Gleeups, sedan Åhléns och därefter Stortorget 6 (rivet 1914).

Låt oss börja historien med **Ida Elise Beata Franck**. Hon föddes den 30 maj 1830 i Karlshamn (en del husförhörlängder anger felaktigt Karlskrona). Föräldrarna var handlanden Carl Adolph Franck (född 1797 i Karlshamn) och Anna Beata Holm (född 18 februari 1801 i Emmislöv). De hade gift sig 1 januari 1827 i Emmislöv och bosatt sig i No 383 i Karlshamn. Ida var deras andra barn – dottern Axelina Gothilda hade fötts 1828. För att förstå den vidare lite snåriga utvecklingen får vi ta ett steg tillbaka. Anna var dotter till kronohejderidare Axel Holm (född 8 mars 1773) och Sara Beata Forstenberg(?) (född 2 maj 1780), bosatta i Nymölla, Emmislöv. Axel titulerades senare som ”commissarie och kronolänsman” och slutligen som häradsskrivare.

Något tycks ha gått snett i Annas och Carls äktenskap. Anna blev kvar i staden men flyttade 1835 till No 58 med de båda döttrarna, medan Carl 1836 flyttade till Jönköping. År 1836 flyttade de tre kvinnorna – Anna till No 229, Ida till Emmislöv och Axelina till No 395

som fosterdotter hos änkefru Brita Christ. Franck (född 4 maj 1766 i Karlshamn), änka efter smeden Christ. Gottlob. Franck (född 22 april 1748 i Karlshamn). Detta par var Carl Adolphs föräldrar och således Axelinas farföräldrar. Ida däremot blev fosterdotter i Nymölla hos sina morföräldrar, som senare var bosatta i Östra Broby. Det är oklart vart Anna tog vägen den närmsta tiden, men 1843 kom hon (troligen från Stockholm) till sin mor som då var änka och återförenades därmed med dottern Ida.

Ida lämnade 1852 Östra Broby och flyttade till No 206 i Lund som då ägdes av handlanden Ekberg. Troligen bodde hon hos hovpredikant Kullbergs änka Charlotta Hederstierna. I Axelstorp 1, Grevie föddes Botilla Charlotta 17 november 1805, Carl Magnus 18 januari 1809 och Bernhardina Elisabeth 12 januari 1812, de tre av sju barn till kofferdikaptén Erland Hederstjerna (1774–1822) och Pernilla Falck (1782–1872) som är av betydelse i denna skildring.

Charlotta gifte sig 1831 med hovpredikanten och kyrkoherden i Gråmanstorp Adolf Kullberg (1790–1834). Systrarna Charlotta och Bernhardina hade varit på lite olika håll, men återförenades i Gråmanstorp varifrån de 1838 flyttade till No 271 Lund – Charlotta som änka med tre söner och Bernhardina som fröken. I husförhörlängden 1846–50 bor de i No 206 och 1854–59 finns där även **Charlotte Johanna Hederstierna** född 20 juni 1843; det anges varken födelseort, när hon kom till Lund eller varifrån.

Charlotte var dotter till Carl Magnus Hederstierna och född i Karlsborg. Carl var student i Lund 1826, furir vid Skånska infanteriregementet, fanjunkare 1843, avsked 1844 och samma år tygskrivare vid artilleriet i Karlsborg, död 1857. Vidare anges att han gifte sig 1852 med lantbrukardottern Johanna Johansson (1817–1868). Det är oklart om hon (före äktenskapet) eller någon annan var Charlottes mor. Så hos Charlotta bodde både systern Bernhardina och brorsdottern Charlotte, angivna som anhöriga till änkan. Charlotta dog 17 maj 1877 i No 206 och

Bernhardina 15 november 1901 i No 207–209 som ogift. Den 18 december 1901 hölls en auktion i gården No 8 Stortorget med Bernhardinas tillhörigheter där bl. a. antika stolar, en gammal dalklocka och ett antikt ryskt thékök angavs som dragplåster.

Änkefru Charlotta hade grundat en manufakturaffär vilken Charlotte övertog och drev vidare i många år tillsammans med Ida. De båda fröknarna var då i mogen ålder.

I Lunds Weckoblad annonserades följande: ”Onsdagen den 24 April öppnas undertecknades Manufakturhandel, bestående af Möbel & Gardintyger, Svarta & Kulörta Hel- och Halfylletyger från de bästa välkända Fabriker, Sommar-Kappor, Parasoller, Schalar, Schawletter, Kragar, Linnenäsdular, Täck- och Gardinsitz, samt i öfrigt allt hwad till Manufakturhandel hörer. En del färdigsydd Gosskostymer och Förkläden. Allt recommenderas till billigaste priser. Franck & Hederstierna. Lund i April 1878.”

Nu inkomna:
Nya Klädningstyger, Svarta Siden, Vinterkappor, Schawletter, Kragar, Ylle Strumpor, Svarta silke fransar, Knappar, Kulörta monteringsartiklar, Linne-Näsdular, Täcksitzer, Möbel & Gardintyger, Solfjädrar, Broscher, Schawlnålar, Ytterkänger & Galoscher, Flaneller, Lärfter, Symaskiner, Hollands, Madapolam a 25 öre aln.
Lund i September 1878.
Franck & Hederstierna.

Affären hade sina lokaler vid västra sidan av Stortorget i ett tvåvåningshus (Stortorget 6) uppfört 1847, senare ersatt 1913–14 av ett ännu kvarstående hus med Sparbanken för Lunds stad och kringliggande land som byggherre.

Ett exempel på affärens varuutbud från 1880: ”Till salu: Nya Klädningstyger, Gardintyger, Möbeltyger, svarta Helylle, Bolstervaror, Flaneller, Näsdular, Madapolam¹ & Hollands, Monteringsartiklar, Mattor,

Borddukar, Schalar, Ytterhalsdukar, Tvåler, Eau de Cologne, Morgonrockar, Filtkjolar, Möbelsitser, Kragar & Manchetter, Halsdukar, Lärfter, svarta och kulörta Stockholms Schaletter, kulörta Strumpor, broderade Rimsor, Barnnäsdular, Förkläden, med flera andra varor som säljas till billigaste priser.” Jämte manufakturaffären drev Charlotte även en pensionatsrörelse som upphörde cirka 1926.

Franck & Hederstierna
stadigast
realisera
under loppet af 8 dagar långt under inköpspriserna en del kulörta Helylletyger, Bomullstyger, Sitzer & Kjolar.
Lund i Februari 1890.

Ida dog ogift den 18 juni 1891 i No 206 av cancer. I samband med en uppdatering av stadens handelsregister kungjordes i Lunds Weckoblad 7 november 1891 att handelsrörelsen under firma Franck & Hederstierna upphört. En slutsputt gjordes så småningom för att avhända sig varulagret, vilket annonserades i Folkets Tidning 5 mars 1906:

”Stortorget 6, 1 tr. upp i gården, slutsäljes till enormt billiga priser, tyger, sidenrester, möbeltyger, schalar, monteringsartiklar, sybehörssaker m. m. från 5 – 10 Mars kl. 11 f.m. – 1 e.m. Charlotte Hederstierna.”

Charlotte bodde ett par år på ett hem vid Nygatan men vistades från oktober 1928 på Ribbingska sjukhemmet där hon avled den 26 februari 1929. Liksom Ida förblev hon ogift. De båda hade väl inte haft de allra bästa omständigheterna under sin uppväxt och kunde kanske finna en slags gemenskap i detta?

Nils Mandahl

Källor

Adresskalendrar för Lunds stad 1889–1939.
Alvin, Universitetsbiblioteket i Lund.
Folkets Tidning
Kyrkböcker
Lunds Weckoblad

¹ madapolam är ett tätt indiskt bomullstyg

Ett par aktiviteter under året som gått och tips inför 2025

Många besök i Skånes monter under släktforskar dagarna i Malmö i augusti.

Arkivens dag i november bjöd bland annat på guidade turer bakom kulisserna, snabbkurs i släktforskning och flera intressanta föredrag.

Skånes Släktforskarförbund presenterar:

Månadsföredrag våren 2025

Nyttiga forskartips och spännande fakta utlovas. Alla föredragen hålls kl 19–20, plus frågestund.
Föredragen körs i Zoom – priset är 50 kr för medlemmar och 100 kr för övriga.

15 januari

Lasse Bäckerfeldt
Bönder, lagen och rättigheter

12 februari

Robert Danielsson
Att rädda ett ödehus

12 mars

Lars Dahlbom
Skåne i krigshotets skugga

9 april

Stina Loo
När kyrkböckerna brunnit

Anmälningssblankett och mer information finns på förbundets hemsida c:a en månad i förväg, ett föredrag i taget. www.sksf.se

Boka in ett Zoom-föredrag hos Skånes släktforskarförbund. Alla behöver väl få lite tips för att kunna gå vidare när det inte finns kyrkböcker, eller hur? Och hur gör man egentligen för att rädda ett ödehus? Det lär finnas många sådana i landet som väntar på rätt ägare.

Förmåner för medlemmar i Lunds släktforskarförening

Rabatt på böcker och andra produkter i Rötterbokhandeln www.rotter.se

Rabatt vid prenumeration på magasinet Släkthistoriskt Forum

25% rabatt på Ancestry World De Luxe årsabonnemang

20% rabatt på Ancestry DNA

Halva priset på Skånes Släktforskarförbunds månadsföredrag (ord pris 100:-)

Polletter bär också på en historia

Jag är ingen riktig släktforskare utan mer en pollettforskare med intresse för personer, släkter och verksamheter. Jag kanske först borde förklara lite om polletter och varför jag finner dem intressanta.

Vad är en pollett? Ordet *pollett* anses komma från latinets *pollet* med betydelsen ”den galler”. När man nämner polletter så tänker folk oftast på gaspolletter, spårvägs- och busspolletter, tvättpolletter för bilar och andra mer sentida företeelser som människor minns. Vad som är en pollett har dock varierat kraftigt över tid. Polletter började troligen användas under slutet av 1500-talet och då till exempel för dagsverken vid fästningsbyggen. Användningen av polletter fick stor utbredning under 16- och 1700-talen vid gruvor och bruk i Bergslagen. De användes bland annat för transporter av malm, kol och ved men även för dagsverken och tilldelning av öl och sprit. Under perioder med brist på växelmynt användes polletter även som myntssubstitut.

Kopparpollett från Hovdala lantgods, slutet av 1700-talet (åt- och framsida). Polletten användes för ett budat kardedagsverke under Casper Ehrenborgs tid.
Foto: Bernt Thelin.

Det man i första hand tänker på är polletter gjorda i någon metall, till exempel koppar, mässing och nysilver, men äldre polletter kunde också vara gjorda i näver, trä och läder. Polletter i papper/papp har också varit vanligt.

1700-talspolletter för 17 och 2 tunnor kol i näver och läder från Vällnora bruk i Uppland.
Foto: Magnus Wijk.

Men hur kommer släktforskning in? Polletterna i sig är ju inte särskilt märkvärdiga, men historien de bär på speglar en tid som för länge sedan försvunnit och är mer eller minder bortglömd. Denna historia är för mig intressant att väcka till liv. För att göra detta har jag använt mig av arkiv, bibliotek, internet etc. Inte minst har jag haft stor nytta av CD-skivorna Sveriges befolkning och Sveriges dödbok.

I Lund finns ett 30-tal kända verksamheter som använt sig av polletter under 1800- och 1900-talen. Det finns även några få exempel från 2000-talet, men bruket av polletter har minskat kraftigt till förmån för till exempel digitala system.

I Skåne finns endast få exempel på polletter före 1800. De äldsta är från Malmö belägring 1709. Nedan vill jag beskriva några senare exempel från mitt arbete med boken *Skånepolletter* från 2016.

Hans Olof Lundebergs rakpollett

Hans Olof Lundeberg (1862–1928) står i Adress-Kalender för Lunds stad som perukmakare med salong på Klostergatan 4. Han startade salongen på hösten 1884 och innehade den till 1910 då den övertogs av A.E. Lindkvist. I salongen använde han sig av en pollett i aluminium.

Aluminiumpollett, 26×16 mm, från barberare Lundeberg i Lund.
Foto: Bernt Thelin.

Mot bakgrund av Lundebergs verksamhetstid så bör polletten ha använts som rabattpollett någon gång mellan 1884 och 1910. Att polletten är gjord i aluminium gör att vi bör kunna snäva in användningstiden ytterligare. Aluminium var under större delen av 1800-talet en exklusiv och dyr metall. Det var inget man använde till polletter utan mer till medaljer och lyxföremål. Mot slutet av seklet sjönk emellertid priset successivt men det var inte förrän strax efter sekelskiftet 1900 som det blev så lågt att man började tillverka vardagsföremål. Detta betyder att Lundebergs pollett troligen använts mellan ca

1900 och 1910, då han även bytt titel från perukmakare till barberare.

Det kan noteras att i en prislista från samma tid annonserar "Lunds samtliga Rak- och Frisérsalonger" att en rakning kostade 40 öre. Fem rakpolletter kostade 1,75 kronor, d.v.s. man fick 25 öre i rabatt jämfört med standardpriset.

Källarmästare "Spandérsson"

Av en tillfällighet kom jag över en gammal kassaapparat av märket "National". I denna fanns en mängd polletter som väckte min nyfikenhet. På polletterna fanns texten "S. P. ANDERSSON LUND".

Kassaapparaten "National" i vilken polletterna från Hôtel Stadshuset hittades.
Foto: Bernt Thelin.

Vem var nu denne S.P. Andersson och vad använde han polletter till? Studier av gamla handels- och adresskalendrar avslöjade att han i slutet av 1800-talet drev restaurationen på Hôtel Stadshuset vid Stortorget i Lund. Arkivstudier på Landsarkivet och i Lundasamlingen på Stadsbiblioteket samt läsning av gamla tidningar på Universitetsbiblioteket avslöjade fler detaljer om både S.P. Andersson och Stadshuset.

Stadshuset vid Stortorget i Lund byggdes på initiativ av 56 av stadens borgare som slutit sig samman och bildat Lunds Stadshus Bolag, vars

uppgift var "att här i staden bygga ett Stadshus och dermed förenad Gästgifvaregård". Hotell Stadshuset invigdes den 1 augusti 1837 och inrymde då ett mindre antal resanderum, sällskapslokaler, Knutssalen, matsalar och kafé. I bottenvåningen fanns en "tredjeklass" matservering, utskänkning och ölhall samt i källaren två olika krogar för "enklare" gäster.

Stadshuset renoverades 1859 och restaurangdelen hette efter detta "Restauration Stadshuset Café & Billard". Här kunde man på de enklare avdelningarna få en sup för tre-fyra öre medan samma sup kostade fem öre i första våningens finare matsalar, som var avsedda för "stadens borgerskap och resande honoraries".

Stadshuset vid Stortorget i Lund fick under senare delen av 1800-talet rollen som stadens förnämsta hotell.

Den 29 mars 1894 anhöll Lunds Spritbolag, som då antagit S.P. Andersson till föreståndare för Stadshusets utskänkning, att magistraten skulle godkänna honom som föreståndare från 1 april.

Sven Petter Andersson var född i Malmö den 7 juni 1848 och i Lunds stadsförsamlings husförhörslängd anges han som inflyttad till Lund från Öregrund den 8 november 1894.

En annons, undertecknad av S.P. Andersson, i Lunds Weckoblad 1894 förtäljer att "Hotelllets betjening möter resande vid hvarje tåg. Påpasslighet och reel behandling tillförsäkras". Stadshuset var utskänkingsställe N:o 9 av de tolv som Lunds Spritbolag hade i staden.

Hôtel Stadshuset i Lund

rekommenderar sina nyrestaureerade och elegant inredda

Matsals- och Cafélokaler.

Table d'hôte från kl. 1--5.

Smörgåsbord och två rätter 1: 25.

» » tre » 1: 50.

» » fyra » 2: 00.

Festvåning för baler, middagar och supéer.

Rikstelefon.

Rikstelefon.

S. P. Andersson.

Annons för Hôtel Stadshuset 1895.

S.P. Andersson bedrev sin rörelse från 1894 fram till 1899. Den 25 januari detta år inkom en skrivelse till drätselkammaren angående fortsatt värdshusrörelse, men denna avslogs eftersom ett beslut att bygga om Stadshuset redan tagits. Stadshuset skulle bli stadens rådhus och det nybyggda Grand Hotell skulle ersätta Stadshuset som stadens förnämsta hotell.

Källarmästare Anderssons polletter som användes på Hôtel Stadshuset.
Foto: Bernt Thelin.

Källarmästare S.P. Andersson, i folkmun kallad "Spandérsson", använde alltså i sin rörelse polletter. Exakt hur dessa använts har inte kunnat klargöras, men August Strindberg kan ge oss en ledtråd.

När August Strindberg kom till Lund på senhösten 1896 tog han in på Hôtel Stadshuset. Han bör alltså ha kommit i kontakt med pollettsystemet där. I romanen *Syndabocken*, där den icke namngivna småstadens skildring är hämtad från Lund, beskriver Strindberg inledningsvis staden. "Vid stora torget står kyrkan och stadshuset, det senare med Stadskällaren..." och lite senare beskriver han ett annat etablissemang. "Men genom denna portgång hittade källarkunderna sin väg in till källaren, som var andra-klassig, och besöktes av stadens rådhuskrivare, postexpeditörer, skollärare med flera småfolk, som åto middag på polletter eller på kredit." Här beskriver

Strindberg alltså mycket kort detta pollettsystem, även om han, med författarens frihet, förlägger det på en annan restauration (Åke Hans) och inte på Stadshuset.

Den kultur- och personhistoria som polletter bär på kan alltså avslöjas genom att lägga lite pussel, bland annat med de verktyg som släktforskare använder. Jag kan slutligen också nämna att det sedan 15 år också finns en specialförening – Svenska Pollettföreningen – med medlemmar som samlar, privatforskar samt skriver böcker och artiklar om polletter.

Bernt Thelin

Källor och litteratur

Karlsson, B. *Kaféer, Kondis & Krogar i Lund*. Gamla Lund årsskrift 75, 1993

Lengertz, W. Strindberg i Lund. I *Min kulörta bok*. 1940

Lunds Adress-Kalender för Lunds stad 1889

Lunds Domkyrkoförsamling inflyttningsattester 1894, H IIa:83, attesterna 326 & 327

Lunds Domkyrkoförsamling, 1897-1902, A IIa:4, Fol. 1052

S:t Knuts gilles arkiv (Stadsarkivet i Lund; Volymsignum B2:2)

Sjögren, T. Restauranger och utskänkningsställen i Lund decennierna kring sekelskiftet. *Lunds Dagblads Julläsning* 1937, 22 dec.

Strindberg, A. *Syndabocken*. 1907

Sveriges befolkning 1890

Sveriges befolkning 1900

Sveriges dödbok 1901-2009

Sveriges handelskalender, olika årgångar

Thelin B, Charpentier J. Rakpollett från Lund. *Svensk Numismatisk Tidskrift* 2003, nr 2, s. 45

Thelin, B. Källarmästaren "Spandérsson" i Lund. *Svensk Numismatisk Tidskrift* 2010, nr 1, s. 14-15

Thelin, B & Wijk, M. *Skånepolletter*. 2016

Kvinnan bakom gatunamnet

Det är sällan gator får namn efter kända kvinnor, trots att både politiker och historiker förespråkade detta under senare år. Lund har långt kvar till Enköpings modell med hälften kvinnonamn och vi hittar endast ett fåtal i centralorten.

Inom vallarna

Förutom de bibliska namnen Sankt Anne, Maria och Vårfru hittar vi endast Sigridsgatorna inom de gamla stadsvallarna.

Stora och Lilla Sigridsgatan ligger i Kulturkvadranten och ramar in kvarteret Sigrid. De tillkom under 1800-talets andra hälft och fick namn efter mamsell Sigrid Cedergren, som då ägde den aktuella tomten.

Sigrid Charlotta Cedergren föddes den 9 maj 1836 i S:t Peters kloster som dotter till kyrkoherden i S:t Peter och Nöbbelöv Hans Fredrik Cedergren och Christina Charlotta Bokelund. Hon var nummer två av fyra syskon, där alla lämnade S:t Peter efter föräldrarnas död. Sigrid förblev ogift och avled den 9 augusti 1872, endast 36 år gammal.

Hörnet av Lilla och Stora Sigridsgatorna

...och strax utanför

Brita Holmströms gata återfinns nära stationen, mellan Spolegatan och Carl Bernlunds gata. Gatan fick sitt namn 1997. Idag hittar vi Lunds internationella studenthus där.

Brita föddes 1911 i Sävsjö, gick på flickläroverk i Lund, tog studentexamen och läste in en fil. kand. i nationalekonomi, religionshistoria och filosofi. Hon träffade även sin make, teologen Folke Holmström i Lund.

Hon blev tidigt engagerad i socialt arbete och startade 1938 Praghjälpen för att stödja judiska flyktingar, ett arbete som utvidgades till Inomeuropeisk Mission. 1966 breddades

verksamheten till att omfatta hela världen och blev Individuell Människohjälp – IM.

På 50-talet återvände familjen Holmström till Lund, bosatte sig vid Grönegatan och IM öppnade kontor vid Spolegatan. Brita Holmström fanns med i ledningen nästan fram till sin död 1992.

Hon fick flera svenska och internationella utmärkelser och nominerades ett par gånger till Nobels fredpris. 1982 fick hon ett alternativt fredspris, tilldelat av Sveriges Radio.

IM startade flera hem för utvecklingsstörda och bidrog till skolor i bland annat Tibet. Genom sitt engagemang i landet fick Brita Holmström personlig kontakt med Dalai Lama, som besökte Lund ett flertal gånger.

Drottningarna på Möllevången

Margareta, Filippa, Sofia och Lovisa är fyra kungligheter som alla fått namnge gator på Möllevången.

Unionsdrottningen Margareta (1353–1412) är nog den mest kända i kvartetten och var drottning av Danmark, Norge och från 1389 även i Sverige. Hennes enda barn, Olav, valdes 1375 till kung av Danmark och Norge efter sin morfar Valdemar Atterdag. När Olav dog 1387 i Falsterbo hyllades Margareta som ”rikets fullmäktiga fru och rätta husbonde” i Lunds domkyrka.

Möllevångshemmet vid Margaretavägen. Foto: Per Bagge

Vid *Margaretavägen* uppfördes 1878 Möllervångshemmet som inackorderingshem och sarskola, under 20-talet omnämnd som den vackraste i sitt slag i Sverige. Skolan började avvecklas i slutet av 60-talet.

Lovisa (1828–1871) var bland annat hertiginna av Skåne och gift med Karl XV. Hon efterträddes som drottning av Sofia (1836–1913), gift med Oscar II. Vid *Lovisastigen* finns Victoriastadion, hemvist bland annat för LUGI.

Sofias skånska anknytning går väl främst via Sofiero, det kungliga sommarslottet vid Öresund. *Sofiaparken* och *Sofiavägen* fick namn efter henne. Vid *Sofiavägen* låg bland annat ett skolhem för blinda och dövstumma barn – drottning Sofias stiftelse eller Annetorpshemmet. Drottning Filippa är kanske den minst kända av de fyra drottningarna. Hon föddes 1406 som dotter till den engelske kungen Henry IV.

Filippa vigdes elva år gammal 1406 med unionsdrottningen Margaretas adoptiv- och systerdotterson Erik av Pommern. Vigseln ägde rum i Lund och Filippa kröntes några dagar senare i Lunds domkyrka. Hon avled redan 1430 och begravdes i Vadstena.

Filippavägen sträcker sig parallellt med Baravägen, mellan Margareta- och Sofiavägarna och kantas huvudsakligen av bostadshus

Färgerifabrikören

Hedvig Möllers gata är en lite anonym väg som ligger söder om Nilstorp, mellan Ruben Rausings gata och Råbyholms allé. Och vem var då Hedvig Möller?

Namnteckning från makens bouppteckning

Hon föddes 26 februari 1747 i Landskrona och var dotter till en färgare Jöns Möller. I oktober 1779 gifte hon sig i Helsingborg med färgare Fredrik Borg från Lund. När maken plötsligt dog av slag 1796, övertog Hedvig ledningen av färgeriet tills äldste sonen Jöns Petter kunde ta över tio år senare. Kvinnor var visserligen omyndiga men änkor kunde få tillstånd att överta makens rörelse. Hedvig Möller dog 1811 i Hög där dottern Helena var bosatt.

Borgs färgeri låg vid Stora Södergatan och har gett namn åt kvarteret Färgaren. Fabriken revs slutligen 1979.

Filantropen

Intill Stora Råby ungdomsvårdsskola hittar vi *Malin Gyllenkroks väg*, uppkallad efter det flickhem som Magdalena Gyllenkroks make Axel Gustaf (Gösta) instiftade 1863 till hennes minne. Hemmet kallades *Malin Gyllenkroks vårdanstalt för fattiga och värlösa flickor*. Hemmet lades ned 1925.

Malin Gyllenkroks vårdanstalt

Några filantropiskt sinnade damer i Lund bildade redan 1836 en frivillig organisation som de kallade Fruntimmersdirektionen för Fattigskolan. Magdalena Gyllenkrok var organisationens ordförande 1836–1862.

Malin och Gösta Gyllenkrok hade också på 1840-talet tagit initiativ till *Råby räddningsinstitut till vilseförda och Moraliskt vårdslösa Barns förbättring*, som byggdes på ägorna till gården Stora Råby 14. Hemmet var avsett för pojkar mellan 9 och 16 år och var det första i landet. Pojkarna skulle främst sysselsättas inom gårdens jordbruk.

Magdalena Beata Gyllenkrok var född Fock 1788 och gifte sig som 19-åring på Svartå bruk i Kvistbro socken med Axel Gustaf Gyllenkrok. Hon avled 1862 i Lund

Radikalen

Hildur Sandbergs gata återfinns i Värpinge tillsammans med gator döpta efter Tage Erlander, Ernst Wigforss och Östen Undén. Hur kunde en medicinstudent från Ängelholm hamna som enda kvinna i det sällskapet?

Hildur Sandberg var mycket politiskt engagerad, intresserade sig för kvinnosak och rösträtt och

blev en del av universitetets vänsterradikala kretsar. Ett av hennes viktiga ämnen var samlevnadsfrågor.

Då Hildur började sina medicinstudier år 1900 fanns det endast elva kvinnliga studenter vid Lunds universitet. Tillsammans bildade de Lunds kvinnliga studentförening, där Hildur blev sekreterare.

1904 blev hon medlem i Malmö Socialdemokratiska ungdomsklubb, med kommentaren att föreningen i Lund var för "snäll" enligt hennes åsikt.

Samma år träffade hon Adolf Björk, även han medicinstudent, och levde en tid tillsammans med honom i ett fritt äktenskap men med skilda bostäder.

Strax före jul 1904 hittade Adolf Björk Hildur medvetslös i sin lägenhet och hon avled på lasarettet samma dag. I dödboken står "ingen bestämd dödsorsak kan uppgivas". Trots obduktion kunde ingen då fastställa dödsorsaken,

vilket orsakade ryktesspridning och spekulationer om självmord. I dag anses plötslig hjärtdöd som en trolig orsak.

Hildur Sandberg föddes 1881 i Ängelholm. Hon blev 23 år gammal och är begravd på Norra kyrkogården i Lund.

Författaren

Astrid Lindgren har också begåvats med en gatstump, belägen i östra Lund vid Linebäcks äldreboende. Hon är nog så pass välbekant att någon närmare presentation inte behövs, åtminstone inte av hennes författarskap och samhällsengagemang, men någon direkt anknytning till Lund har jag inte kunnat hitta.

Astrid Anna Emilia Eriksson föddes 1907 på en bondgård i Näs i Vimmerby landsförsamling och dog 2002 i Stockholm. Barndomsbyn Näs inspirerade bland annat till böckerna om Bullerbyn och Lönneberga.

Astrid Lindgrens hem på Dalagatan i Stockholm är numera museum.

Marianne Kindgren

...och några som saknas. Borde även de få en gata uppkallad efter sig?

Helga Ahlfors – Knakekorvens skapare

Anna Bugge Wicksell – ledamot av NF:s generalförsamling, rösträtts- och fredskämpe

Britt G Hallqvist – författare och psalmdiktare

Tora Vega Holmström - konstnär

Lina Jonn – känd lundafotograf

Greta Kjellberg – kommunpolitiker och Kulturens Grand Old Lady

Frida Palmér – doktor i astronomi och den första svenska kvinna som disputerade i ämnet

Lisa Rolf – Lunds första stadsbibliotekarie

Birgitta Trotzig – författare och akademiledamot

Elin Wägner – journalist, författare, freds- och rösträttskämpe och akademiledamot

Källor:

Kjerström-Sjölin, Eva: *Sökandet efter Hildur och sanningen*. Lund 2018.

Kyrkböcker för Lunds dkfs, Lunds universitetssjukhus, S:t Peters Kloster, Landskrona sfs, Helsingborg Maria, Hög, Kvistbro, Vimmerby lfs.

Lunds bevaringsprogram <https://bevaringsprogram.lund.se>

Lunds universitetsbiblioteks bildsamlingar <https://www.alvin-portal.org>

Svenskt Kvinnobiografiskt lexikon <https://skbl.se>, artiklar av Birgitta Calagos, Charlotte Cederbom, Lisbeth Larsson, Tomas Lindkvist, Maria Småberg och Boel Westin.

Verksamhetsberättelse för Lunds Släktforskarförening 2024

Styrelsen har efter årsmötet haft följande sammansättning under året:

Ordförande:	Claes Westrup
Vice ordförande	Bengt Schultz
Sekreterare:	Margareta Arnell
Kassör:	Lars Åke Sellberg
Övriga ledamöter:	Anders Lindberg
	Marianne Kindgren
	Nils Mandahl
Suppleant	Annica Karlsson

Revisorer: Nils-Erik Persson och Eva Hellblom

Revisorssuppleant: Rolf Nilsson.

Valkommitté: Ulf Ekblad (sammankallande), Per Blackwall och Magnus Hellblom

Lundagenealogen:

Föreningens tidning, **Lundagenealogen**, har under året utkommit med två nummer.

Redaktionskommitté: Marianne Kindgren (redaktör), Claes Westrup (sammankallande), Bengt Schultz, Nils Mandahl, Roland Nilsson och Sofie Eklund.

Expedition:

Föreningen har utrymmen i Skånes Släktforskarförbunds (SkSF) expedition på Arkivcentrum Syd (ACS). SkSF har bemanning på torsdagar mellan kl. 09.00 - 12.00. Här kan du besöka SkSF:s och LSF:s referensbibliotek, köpa böcker och CD-skivor.

Hemsida:

Lars Åke Sellberg är ansvarig för föreningens hemsida (Lunds Släktforskarförening – LSF) och uppdateringar görs kontinuerligt. Föreningen finns även på Facebook.

Medlemsantal:

Föreningen har 210 medlemmar.

Ekonomi:

Föreningens ekonomi framgår av den ekonomiska berättelsen.

Sammanträden:

Styrelsen har under året haft 11 protokollförda sammanträden.

Medlemskap: Medlemskap i Sveriges Släktforskarförbund och Skånes Släktforskarförbund. Föreningen är också medlem i Skånes Arkivförbund. Arkivförbundet handhar och förvarar föreningens arkivmaterial.

Medlemsverksamhet och övrig publik verksamhet under 2024:

Lördagen den 18 januari: Släktforskningens dag

Tom Glans berättade under rubriken **Att få en annan far på äldre da'r.**

Forum: Lunds Stadsbibliotek

33 deltagare

Torsdagen den 22 februari: Göran Larsson pratade om Rättsväsendet i äldre tid och dess arkiv.

Forum: Träffpunkt Laurentiigatan 18 Lund samt via Zoom.

34 deltagare

Torsdagen 29 februari: Introduktion till fördjupningskurs i släktforskning. Marianne Kindgren höll ett föredrag på Träffpunkt Arkivgatan 7C.

16 deltagare

Fördjupningskurs i släktforskning

Kursen startade den 11 mars med sex träffar

Forum: Träffpunkt Arkivgatan

9 deltagare

Måndagen den 11 mars: Årsmöte Efter mötet berättade Claes Westrup om **Lars Magnus och Wilhelm Westrup och deras bidrag till Lunds utveckling.**

Forum: Träffpunkt Laurentiigatan 18 Lund samt via Zoom.

24 deltagare

Torsdagen den 18 april: Martin Lind föreläste om **Religioner i Lund – några historiska perspektiv.**

Forum: Träffpunkt Laurentiigatan 18 Lund samt via Zoom.

17 deltagare

Onsdagen den 24 april: DNA-träff

Forum: Träffpunkt Laurentiigatan 18 Lund

15 deltagare

Lördagen den 25 maj: Öppet hus på Botulfshörnan

Tillsammans med Dalbybygdens Släkt- och Folklivsforskarförening och

Skånes Släktforskarförbund

35 besökare

Torsdagen den 16 maj: Guidad vandring i Lund med Agneta Eriksson

13 deltagare

Lördagen den 1 juni: Lunds Historiedagar i Lundagård

Föreningen hade tillsammans med Skånes Släktforskarförbund informationsbord på

Marknadsgatan.

Lördag 24 - Söndag 25 augusti: Släktforskardagarna 2024

Föreningen deltog i Skånes Släktforskarförbunds monter.

Forum: Baltiska hallen, Malmö

Tisdagen den 3 september: Introduktion till grundkurs i släktforskning. Marianne Kindgren höll ett

föredrag på Träffpunkt Arkivgatan 7C.

13 deltagare

Grundkurs i släktforskning

Kursen startade den 17 september med sex träffar

Forum: Träffpunkt Arkivgatan

9 deltagare

Torsdagen den 12 september: Studiebesök på **Statarmuseet i Torup**

14 deltagare

Torsdagen den 17 oktober: Eva Nordgren berättade om **Svenska Akademiens Ordbok och dess historia.**

13 deltagare

Lördagen den 9 november: Arkivens dag – Arbete och fritid

Föreningen deltog med informationsbord på ACS och stod för kaffeserveringen.

Forum: Arkivcentrum Syd, Porfyrvägen 20, Lund.

c:a 230 besökare

Torsdagen den 14 november: Charlotte Ulmert berättade om boken **När vinden vänder – adelskvinnor som normbrytare i förändringens tid.**

Forum: Träffpunkt Möllaregården, Lund

15 deltagare

Torsdagen den 5 december: Medlemskväll.

Forum: Träffpunkt Möllaregården, Lund

11 deltagare

Jourhavande släktforskare på ACS

Medlemmar i föreningen deltar i denna verksamhet.

Torsdagarna 15 februari, 25 april, 19 september och 10 oktober: Lunds stadsbibliotek

Jourhavande släktforskare med medlemmar från föreningens styrelse

Kom Loss:

Föreningen har infört en hjälpbrevlåda, som är uppbyggd kring en specifik e-postadress, dit man kan skicka in sina frågor, när man behöver lite hjälp för att komma vidare i sin forskning. Funktionen nås via hemsidan.

Antal frågor under året: 4

Nyhetsbrev:

Till de medlemmar som har anmält en e-postadress, har föreningen skickat ut ett Nyhetsbrev, c:a 1 vecka i förväg, med information och påminnelse om både schemalagda och extrainsatta aktiviteter (t. ex. DNA-caféer) inom LSF, samt andra aktiviteter arrangerade av bl. a. SkSF.

Projekt:

Sveriges Släktforskarförbunds projekt ”**Namn åt de döda**” har pågått under hela året. Projektet är utökat med att även omfatta åren 1830–1859. Från vår förening har bland annat Rolf Nilsson och Bo Nordenfors deltagit.

Konferenser:

Lördagen den 17 februari: Skånes Släktforskarförbunds ordförandekonferens. Mötet arrangerades av Göinge Släkt- och hembygdsforskarförening och hölls i Finja. Från vår förening deltog Claes Westrup.

Lördagen den 16 mars: Sveriges släktforskarförbunds samrådskonferens. Mötet hölls digitalt via Zoom. Från vår förening deltog Claes Westrup.

Lördagen den 23 mars: Skånes släktforskarförbunds årsstämma. Stämman hölls på Arkivcentrum Syd i Lund. Ombud för föreningen var: Annica Karlsson, Anders Lindberg, Nora Ekdahl och Claes Westrup.

Fredagen den 23 augusti: Sveriges Släktforskarförbunds årsstämma i Malmö.

Från vår förening deltog Claes Westrup.

Lördagen den 19 oktober: Skånes Släktforskarförbunds ordförande- och samrådskonferens arrangerades av Bromölla Släktforskare och hölls i Folkets hus i Bromölla. Från vår förening deltog Claes Westrup.

Styrelsens tack för verksamhetsåret

Styrelsen vill framföra ett varmt tack till alla medlemmar och deltagare i föreningens verksamhet.

*Claes Westrup
Margareta Arnell
Marianne Kindgren
Nils Mandahl*

*Bengt Schultz
Lars Åke Sellberg
Anders Lindberg
Annica Karlsson (suppleant)*

Lunds Släktforskarförening LSF

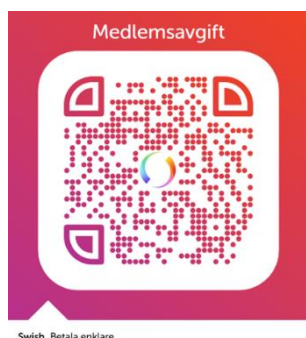
Org.nr: 802420-3997

E-post: info@lundsslaktforskarforening.se

Hemsida www.lundsslaktforskarforening.se

c/o Lars Åke Sellberg, Husmansvägen 10, 227 38 Lund

Medlemsavgiften är 180 kr/år. Makar/sambos betalar 240 kr/år tillsammans. Avgiften för personer bosatta utomlands är 200 kr/år. För dem, som inte varit medlemmar tidigare och som anmäler sig efter 1 augusti, gäller halv avgift. **Medlemsavgiften sätts in på bg 5911-4413.** Glöm inte att ange ditt namn och för vilket år avgiften gäller. Det går även bra att betala med **Swish** till 123 657 85 12

De medlemmar som så önskar, kan förutom namn och adress även ange en mailadress. Då detta enligt GDPR är en icke verksamhetskritisk uppgift, så krävs ett aktivt medgivande från medlemmen, att LSF får lagra mailadressen. LSF tolkar en angiven mailadress som ett sådant medgivande. LSF uppdaterar sin sändlista för Nyhetsbrev med den anmälda mailadressen.

De medlemmar som önskar få Lundagenealogen digitalt som pdf, kan anmäla detta till mailadressen nedan. Regelverket för lagring av mailadress är detsamma som för nyhetsbrevet
medlem@lundsslaktforskarforening.se

Lunds Släktforskarförenings hantering av medlemsuppgifter är anpassade till kraven i Dataskyddsförordningen (GDPR). Detta finns beskrivet på hemsidan under rubriken "Om LSF".

Styrelse

Ordförande: Claes Westrup

e-post: claes@westrup.se

Vice ordförande: Bengt Schultz

e-post: bengt.schultz@telia.com

Sekreterare: Margareta Arnell

e-post: margareta.arnell@telia.com

Kassör: Lars Åke Sellberg

e-post: la.sellberg@gmail.com

Övriga styrelsemedlemmar:

Marianne Kindgren

e-post: mykindgren@gmail.com

Nils Mandahl

e-post: nils.mandahl@med.lu.se

Vakant

Annica Karlsson, suppleant

Redaktionskommitté för Lundagenealogen

Redaktör: Marianne Kindgren

E-post: red@lundsslaktforskarforening.se

Ansvarig utgivare: Claes Westrup

Bengt Schultz

Nils Mandahl

Sofie Eklund

Roland Nilsson

Valberedning:

Ulf Ekblad, sammankallande, samt Per Blackwall och Magnus Hellblom

Föreningen, som hade 210 medlemmar vid utgången av år 2024, är ansluten till Skånes Släktforskarförbund och Sveriges Släktforskarförbund.

Program våren 2025

Samtliga träffar utom släktforskningens dag, vandringen och släktforskningskursen hålls på Träffpunkten Laurentiigatan 18 i Lund (ingång till vänster in på gården). Alla föredrag, studiebesök samt introduktionen till släktforskning är kostnadsfria och öppna för allmänheten. Föredragen på Laurentiigatan sänds även via Zoom om inget annat anges.

Anmäl gärna deltagande via vår webbplats <https://lundsslaktforskarforening.se>

Lördagen den 18 januari kl 10-14: Släktforskningens dag

Linda Kvist: Släktforskning - med DNA som ledtråd

Oavsett om du är nybörjare eller bara nyfiken på ämnet, kommer du att få tips om hur du kan använda DNA-test i din släktforskning. Vi tittar på några exempel på vad man kan hitta och hoppas du får inspiration att använda DNA för att lägga ditt eget släkt pussel.

Vår förening arrangerar denna dag tillsammans med Stadsbiblioteket i Lund. Vi ger även information och rådgivning om släktforskning på plats. Programmet annonseras även i Stadsbibliotekets månadsprogram.

Lokal: Atriumgården, Lunds stadsbibliotek, S:t Petri kyrkogata 6.

Torsdagen den 13 februari kl 19

Mats och Ia Améen: Gustaf Améen - bildningsresenär och nationalromantisk arkitekt

Torsdagen den 27 februari kl 14

Introduktion till fördjupningskurs i släktforskning, Plats: Träffpunkt Arkivgatan.

Kursen hålls sedan på **tisdags**förmiddagar under sex tillfällen med start 11 mars.

Torsdagen den 13 mars kl 19. Årsmöte samt föredrag

Ingegerd Blomstrand: Att skriva en "mamma-biografi". Om Margit - prästdotter, prästfru, mor - och hennes värld.

Torsdagen den 24 april kl 19

Mats J Larsson: Paleografi – konsten att läsa och tolka äldre handstil.

Torsdagen den 15 maj kl 14

Anna Maria Blennow: Lund från medeltid till jugend. Stadsvandring med arkitektperspektiv från Domkyrkan via Universitetet till Grand Hotel. Tid ca 1-1,5 h.

.....

Torsdagarna 6 februari samt 10 april kl. 16.00 – 18.00:

LSF ställer upp med jourhavande släktforskare på Stadsbiblioteket

Välkomna

Programmet i samarbete med Sensus Studieförbund.

